

Bijlage 1 voor leerlingen

1940-1945 De Tweede Wereldoorlog

Op vrijdagochtend 10 mei 1940 werden veel Nederlanders wakker van het gebrom van vliegtuigen, ontploffende bommen en het geratel van tanks. Duitse soldaten waren de grens over getrokken. De oorlog was begonnen.

Een groot Duits Rijk

In 1933 kwam in Duitsland Adolf Hitler aan de macht. Hij was de leider van de Duitse partij NSDAP, de Nationaal Socialistische Duitse Arbeiders Partij. Een partij die [Joden](#) haatte en iedereen vertelde dat ze dat ook moesten doen. Veel Duitsers waren nog kwaad over het feit dat Duitsland de Eerste Wereldoorlog had verloren. Ze waren ook kwaad over de manier waarop de winnaars (Frankrijk en Engeland) Duitsland behandelden. Dit was één van de redenen waarom Hitlers partij zo snel groeide.

Nederland bezet!

Hitler wilde van Duitsland het machtigste land van Europa maken. Eerst viel hij met zijn leger zijn buurlanden aan: Oostenrijk, Tsjecho-Slowakije en Polen. Daarna wilde hij Duitslands grote vijand uitschakelen: Frankrijk. In de aanval op Frankrijk werden ook Nederland en België [bezet](#). Het Nederlandse leger was veel te zwak om de Duitse aanval tegen te houden. De Duitsers bombardeerden het centrum van Rotterdam. Ze dreigden om ook andere steden te bombarderen. Toen besloot de leiding van het Nederlandse leger zich over te geven. De regering en de koningin waren toen al gevlucht naar Engeland.

Rotterdam na het bombardement

Steeds meer Joden werden meegenomen

Eerst leek de bezetting mee te vallen. Maar al snel werd duidelijk wat het betekende om niet vrij te zijn. Nederlandse mannen moesten in Duitse fabrieken gaan werken. Er werden zomaar mensen opgesloten in gevangenissen en concentratiekampen, vooral veel Joden. De Duitsers brachten meer dan 100.000 Joodse mannen, vrouwen en kinderen vanuit Nederland naar

[concentratiekampen](#). Ze werden vervoerd in goederentreinen. De meeste Joden werden vermoord.

De Duitsers kregen hulp van Nederlanders

De Duitsers werden geholpen door leden van de Nederlandse NSB (Nationaal Socialistische Beweging). De ideeën van de NSB leken erg op die van Hitler. Behalve door de NSB werden de Duitsers ook geholpen door Nederlanders die er zelf beter van hoopten te worden.

Het verzet

Aan de andere kant stond 'het verzet'. Dat waren de mensen die (in het geheim) tegen de Duitsers vochten. Vooral tegen het einde van de oorlog gingen steeds meer mensen bij het verzet. Het grootste deel van de Nederlanders was anti-Duits maar deed niet actief mee in het verzet.

Eindelijk kwam de bevrijding

In het najaar van 1944 werd het zuiden van Nederland bevrijd door het Engelse, Amerikaanse en Canadese leger. Deze samenwerkende legers werden de 'geallieerden' genoemd. Het gebied boven de grote rivieren (vooral de grote steden in het westen) was nog niet bevrijd. Zij hadden te lijden onder een verschrikkelijke 'hongerwinter'. Er was bijna geen eten meer. Mensen aten bijvoorbeeld tulpenbollen om in leven te blijven. Meer dan 20.000 mensen stierven van honger. Op 5 mei 1945 gaf het Duitse leger zich over en was heel Nederland bevrijd. Op dat moment was Nederlands-Indië nog bezet door het Japanse leger, dat (samen met Italië) aan de kant van Duitsland stond. Japan gaf zich over op 15 augustus 1945.

Bron: <https://www.entoen.nu/nl/tweedewereldoorlog>

Canadese soldaten bevrijden Nederland